

A HTMT HÍREI

MTÜ Kiállítás

„Húzd rá cigány! – A „cigány” zene Lisztől a Hungarikumig” című kiállítás azt a folyamatot vizsgálja, melyben a cigány muzsikások közreműködésével kialakul a magyar nemzeti kultúrába illeszkedő „magyar” zene, a verbunkos és a csárdás. [...] A tárlat kiindulópontja Liszt Ferenc A cigányokról és a cigány zenéről Magyarországon 1861-ben megjelent könyve, a kiállítás végpontja pedig a cigányzene hungarikummá emelése, vagyis a verbunkot és csárdást játszó cigányzenészek játéka... [...] Az eseményre 2023. november 20. 17.30-20.00 óra között, az Eszéki Kulturális Központban kerül sor (Eszék, Horvátország)...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#)

MTÜ Záróünnepség Eszék

A záróünnepség keretében a Világraszóló magyarok című kiállítás megnyitójára is sor kerül. A kiállítás magyar feltalálók által megalkotott tudományos és technikai vívmányokat mutat be, melyek nélkül ma a világ egészen más lenne, mint például a gyufa vagy a Rubik-kocka. [...] Kulturális Identitás és a Regionális Örökséget Kutató Központ; Eszéki Kultúrközpont; Eszéki Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék; Glotta Nyelvi Intézet; Magyar nyelvi lektorátus Rijekában; Magyarország Főkonzulátusa, Eszék valamint a Zrínyi Magyar Kultúrkör közös szervezésében kerül sor a Magyar Tudomány Ünnepeinek záró rendezvényére. [...] Az ünnepségre 2023. november 23. 16.00-18.00 óra között, az Eszéki J. J. Strossmayer Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karán kerül sor (Eszék, Horvátország)...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#)

MTÜ XI. Interdiszciplináris Párbeszéd Konferencia

A rend és a rendezetlenség problémaköre számos kérdést vet fel mind a mindennapi tudatunk, mind a különféle tudományok számára. A rend és a rendezetlenség egyaránt áthatja az atomok, molekulák, égitestek, mikroszkopikus élőlények, kémiai és biológiai folyamatok természeti világát, valamint az érzéseink, gondolataink, viselkedésformáink, társas kapcsolataink emberi világát, a termelő és alkotótevékenység szellemi, intézményi, társadalmi, ökológiai környezetét is beleértve. [...] Rend és káosz hívószavakkal hirdettük meg a XI. Interdiszciplináris Párbeszéd Konferenciát. [...] A Bolyai társaság által szervezett konferenciára 2023. november 24. - 09.00 / 2023. november 25. - 16.30 óra között, a Bolyai Társaság székhelyén kerül sor (Kolozsvár, Románia)...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#)

MTÜ III. Tehetség-híd tudományos konferencia

A III. Tehetség-híd tudományos konferencia 2023. november 24–26. között kap helyet Csíkszeredában az Országos Magyar Diákszövetség és az Erdélyi Múzeum-Egyesület szervezésében A Magyar Tudomány Napja Erdélyben 22. fórum keretében. Az esemény alatt a résztvevők az interdiszciplinaritás fontosságáról hallgathatnak előadásokat, és részt vehetnek különböző workshopokon is, amelyek ugyanezt a témát taglalják...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#)

MTÜ 47th Annual American Hungarian Educators Association

Magyar idő szerint 2023. november 24. 14.15-23.15 óra között kerül sor az *American Hungarian Educators Association* (AHEA) – Amerikai Magyar Tanáregyesület tudományünnepi konferenciájára. A konferencia hibrid (jelenléti és online), az online részvételhez az alábbi linken lehet regisztrálni... [...] Az esemény az (USA, Middleburg Heights, Ohio) lesz megtartva...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#)

MTÜ Művészettörténet szekció seregszemléje

A Magyar Tudomány Napja Erdélyben rendezvénysorozat Művészettörténet szekciója Erdély egyetlen folyamatosan megrendezett magyar nyelvű művészettörténeti seregszemléje. A szekciót 2012-től szervezzük, 2013-tól biennális rendszerben, az idei a nyolcadik alkalom. Az előadások Erdély művészeti és építészeti öröksége művészettörténeti kutatásának legújabb eredményeivel, ezen örökség védelmével, helyreállításával és gyűjteményezésével, az erdélyi művészettörténet-írás vagy művészettudományi törekvések sajtóosságai, kutatási projektekkel, forrásfeltárással foglalkoznak. [...] Az esemény 2023. november 25. 09.00-19.00 óra között az Erdélyi Múzeum-Egyesület Székházában (Kolozsvár, Románia) lesz megtartva...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#)

MTÜ Konferencia: Marosvásárhely és Maros megye története

A Teleki Téka Alapítvány a Magyar Tudomány Ünnepeén, a Magyar Tudomány Napja Erdélyben rendezvénysorozat keretén belül az Erdélyi Múzeum-Egyesület Marosvásárhelyi Fiókegyesülete és a Borsos Tamás Egyesület mellett vesz részt társszervezőként. A rendezvényhez a helyszínt a Marosvásárhelyi Teleki–Bolyai Könyvtár (Teleki Téka) olvasóterme biztosítja, a helytörténeti konferencia témája: Marosvásárhely és Maros megye története. [...] Az esemény 2023. november 25. 10.00 órától lesz megtartva...”
Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#)

A Magyar Tudomány Napja Erdélyben 22. alkalommal

Huszonkettedik alkalommal szervezte meg a Magyar Tudomány Napja Erdélyben rendezvényt az Erdélyi Múzeum-Egyesület (EME) és a Kolozsvári Akadémiai Bizottság (KAB). A Protestáns Teológiai Intézetben megtartott megnyitón Bitay Enikő EME-elnök közölte: jó érzés látni, hogy ünnepel az erdélyi magyar tudós társadalom, és a tudományos eredmények bemutatásával, a tudós személyekre való megemlékezéssel a tudósok egymást serkentik a további munkára. Nagy László KAB-elnök a tudományos igazság elfogadásának fontosságára hívta fel a figyelmet. A köszöntők és az ünnepi plenáris előadások során kiosztották a gróf Mikó Imre-émlékplaketteket és a KAB díjait. [...] Bitay Enikő adta át a gróf Mikó Imre-émlékplakettet Kollár László Péternek, Záborszky Lászlónak, Hollanda Dénesnek, Bogdándi Zsolt történésznek, Fülöp Ibolya egyetemi docensnek, gyógyszerésznek. [...] Nagy László KAB-elnök négy tudományos díjat osztott ki. A tudomány erdélyi mestere díjat Sándor József székelyföldi matematikusnak ítelték oda. A fiatal kutatói díj a marosvásárhelyi Szabó Zoltán István gyógyszerészhez, egyetemi oktatóhoz került. A tudományos kiválóság díjat a kolozsvári BBTE oktatója, Kádár Edit nyelvész vehette át. Tudományközvetítés és tudományos bírálat díjban Karácsony János nyugalmazott BBTE-oktató részesült...”
Forrás: Szabadsag.ro: [teljes cikk >](#) [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#) [teljes cikk 3 >](#) [teljes cikk 4 >](#) [teljes cikk 5 >](#)

AUSZTRIA

Konferencia: Budapest 150 – kiállítás és konferencia Bécsben

Budapest egyesítésének 150. évfordulója alkalmából november 16-án nyílt meg a Collegium Hungaricum UngArt Galériájában az „Egy modern metropolisz születése” című fotókiállítás. Az évforduló napjára időzítette nemzetközi konferenciáját a Bécsi Magyar Történeti Intézet „A növekedés környezeti” címmel. Bertényi Iván igazgató Tamáska Máté professzort, ismert várostörténészt, az Apor Vilmos Főiskola professzorát kérte fel a konferencia szakmai szervezésére. [...] Tamáska Máté mesélt rádióknak a konferenciáról. [...] A konferencia második felében kassai, szegedi, kolozsvári, lemergi, krakkói és zágrábi előadók, egyetemi professzorok mutatták be városaik 19. és 20. századi fejlődésének történetét, különös tekintettel a bécsi, illetve budapesti benyomásokra, tudatos, tervszerű másolásokra, mintakövetésekre...”
Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

Nyílt nap a felsőöri gimnáziumban

„A kétnyelvűség előny” mottóval várja nyílt napra jövődöbéli diákjait a Felsőöri Kétnyelvű Szövetségi Gimnázium. Pénteken 14:00 és 17:00 óra között interaktív bemutató órák, koncertek, sportprogramok várják a leendő iskolásokat és szüleiket. A felsőöri intézmény az első, és mindeddig az egyetlen olyan gimnázium az országban, ahol a magyar és a horvát is az oktatás nyelve is...”
Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

Podcast: „Meglógunk nyugatra” – felolvasóest Bécsben

„Meglógunk nyugatra” volt a címe a Svung Bécsi Magyar Színház felolvasóestjének, melyet szerda este rendeztek meg az I. kerületi Cafe Wilhelmiben. Az eseményen a Bécsot otthonául választó 1956-os magyar menekültek interjúiból és írásaiból hangzottak el részletek. [...] Pohl Balázs, a Svung Bécsi Magyar Színház vezetője beszélt az eseményről...”
Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

Tisztségváltó közgyűlést tartott a NYEOMSZSZ

Ezen a héten tartotta tisztségváltó közgyűlését Budapesten a NYEOMSZSZ a Nyugat-Európai Országos Magyar Szervezetek Szövetsége. Az ausztriai magyarokat az Ausztriai Magyar Egyesületek és Szervezetek Központi Szövetsége képviseli a szervezetben. Ausztria részéről elnökségi tag maradt Wurst Erzsébet és Andorka Hanna is. Deák Ernő, az MTK EB tagja pedig megtartja a NYEOMSZSZ elnökségéhez tartozó bizottságban eddig is betöltött feladatkörét. [...] Hollós József az Ausztriai Magyar Egyesületek és Szervezetek Központi Szövetségének elnöke elmondta, NYEOMSZSZ közgyűlésének központi témája elsősorban az európai együttműködés volt...”
Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

XII. ülését tartotta Budapesten a Magyar Diaszpóra Tanács

12. alkalommal ült össze Budapesten a Magyar Diaszpóra Tanács, a világban élő magyar közösségek egyeztető fóruma. A találkozó célja a közösségek helyzetének és a kormány nemzetiségi politikájának megvitatása volt. A fórumot a magyar Miniszterelnökség Nemzetpolitikai Államtitkársága hívta össze. Hollós József, az Ausztriai Magyar Egyesületek és Szervezetek Központi Szövetségének elnöke elmondta, a tanácskozás során szó volt arról, hogy milyen módon lehet az együttműködést kibővíteni, vagy szorosabbá tenni...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

Előadás: A "sárba gyúrt kis szikra" tragédiája

Az Ausztriai Magyar Kutatóintézet meghívja Önöket Lengyel Ferenc irodalmár előadására. Az előadásra a bécsi Magyar Otthonban, 2023. november 21-én, kedden, 18:30 órától kerül sor...” Forrás: Becsinaplo.eu: [teljes cikk >](#)

SZLOVÉNIA/MURAVIDÉK

Kiállítás: Emberek a Mura mentén

A Muraszombati Muravidéki Múzeumban 26 év után új tartalommal és friss régészeti felfedezésekkel, valamint új muzeális tárgyakkal újították fel az „Emberek a Mura mentén” című állandó kiállítást. Öt kiállítóteret újítottak fel, ami az állandó kiállítás körülbelül egyharmada. [...] A régi állandó kiállítások felújítását több tényező is megszabta. A régészeti feltárások, amelyek az elmúlt tizenöt évben zajlottak a Muravidéken az autópálya építése miatt, sok új információt hoztak vidékünk első településeiről – mondta Pšajd Jelka, múzeumi tanácsadó és etnológus...” Forrás: Nepujas.net: [teljes cikk >](#)

A muravidéki kétnyelvű általános iskolák magyar történelemversenye

A muravidéki kétnyelvű általános iskolák idei magyar történelemversenyére kedden délelőtt a Dobronaki Katasztrófavédelmi Központban került sor. Az őstörténet, a honfoglalás és az Árpád-kor témájában nyolc csapat mérette meg a tudását. [...] Az elmúlt évek során jól bevált típusfeladatokkal és kérdéscsoportokkal (szóbeli feladat, igaz-hamis, párosítás, kakukktojás, fontos történelmi alakok ismerete, többpontos válaszok, térkép ismerete...) felépített vetélkedőt Soós Peter történész vezetett. A vetélkedőt háromtagú zsűri – Pisnjak Atilla művészettörténész, Hunyadi Péter néprész és Patyi Zoltán, az MNMI szakmunkatársa – kísérte figyelemmel. Az első helyet a Pártosfalvi KÁI csapata szerezte meg...” Forrás: Nepujas.net: [teljes cikk >](#)

HORVÁTORSZÁG

Alsóöri konferencián a kórogyi nyelvhasználatról

Az ausztriai Imre Samu Nyelvi Intézet rendezésében került sor a Kulturális sokszínűség: oktatás és jövő című konferenciára. A tudományos konferenciára a Magyar Tudomány Ünnepe hónap keretében került sor a burgenlandi Alsóörön, ahol ausztriai, szlovéniai, magyarországi és horvátországi magyar nyelvészek és kutatók tartottak előadásokat. A konferencia központi témája a határon túli közösségek oktatási helyzete és jövőképe volt. Horvátországot Lehocki-Samardžić Anna nyelvész, az MTA külső köztestületének tagja, az eszéki Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék egyetemi tanára és a Glotta Nyelvi Intézet vezetője képviselte. Előadásában a kórogyi általános iskola nyelvhasználati szokásairól készített kutatásának eredményeit mutatta be a konferencia résztvevőinek...” Forrás: Kepesujas.com: [teljes cikk >](#)

Az interkulturális műhelyfoglalkozás a fordításról szolt

Hétfőn Đelatović Szonja, az ELTE BTK Nyelvtudományi Doktori Iskola doktorandusza, az eszéki tanszék külsős munkatársa tartott egy műhelyt A fordítás mint kulturális transzfer címmel. A műhelyfoglalkozás középpontjában a nyelv és a kultúra kapcsolata állt. [...] A nyelvi közvetítés során egy adott nyelvben rejlő kultúraspecifikusság különösen jól érzékelhető, amikor a fordító vagy a tolmács feladata e kifejezések áttünetése a célnyelvre, illetve a befogadó kultúrába, [...] tudtuk meg Đelatović Szonjától...” Forrás: Kepesujas.com: [teljes cikk >](#)

SZERBIA/VAJDASÁG

Adán tanácskoztak a vajdasági magyar helytörténészek

A Vajdasági Magyar Helytörténeti Társaság szombaton Adán, a község háza dísztermében tartotta meg hagyományos őszi tanácskozását, amelyen helytörténeti előadások, alkalmi fotókiállítás, könyvbemutató és filmvetítés várta a résztvevőket. A tanácskozáson Surányi Roland, a VMHT elnöke köszöntötte a résztvevőket. [...] Az őszi tanácskozást Pecze Rózsa előadása nyitotta meg, amelyben a napsugaras házakat mutatta be Adáról. Az előadáshoz kapcsolódóan a helyszínen alkalmi fotókiállítást is nyílt az

adai napsugaras házokról Pecze Rózsa és Korenchy László összeállításában. [...] Ezután A. Sajti Enikő történész és egyetemi tanár, a Balkán és Jugoszlávia, valamint a délvidéki magyar kisebbség 20. századi történetének jeles és elismert kutatója mutatta be „Kis Bácskából süvít a szél...” című új könyvét...” Magyarorszo.rs: [teljes cikk >](#)

Az MNT és a VaMaDisz felsőoktatási tájékoztató körútjának első állomása Szabadkán volt

A Magyar Nemzeti Tanács és a Vajdasági Magyar Diákszövetség (VaMaDisz) által szervezett felsőoktatási tájékoztató körút első állomása pénteken a szabadkai Svetozar Marković Gimnáziumban volt. A rendezvényen egy rendhagyó osztályfőnöki óra keretében a vajdasági végzős középiskolások továbbtanulási lehetőségeiről és az MNT ösztöndíjprogramjáról tájékoztatták a harmadik és a negyedik osztályos tanulókat, valamint kiosztásra kerültek a felsőoktatási tájékoztató füzetek is, melyek már a legutóbbi felvételi vizsgák eredményeit és tapasztalatait is tartalmazzák. A 2019-es évtől a tájékoztató anyag tartalma applikáció formájában is létezik. [...] Az elmúlt évek statisztikai és tapasztalatai alapján nagyon hasznos a felsőoktatási tájékoztató körút, ugyanis évente legalább 20–30 személlyel nő az itthoni karokon, szakfőiskolákon a jelentkezők száma – hangsúlyozta Bognár Emese, a VaMaDisz kül- és bel kapcsolatokért felelős elnökségi tagja...” Forrás: Magyarorszo.rs: [teljes cikk >](#)

Nyílt napot tartottak az Újvidéki Egyetem Bölcsészettudományi Karán

A hallgatók már nemcsak tanítás módszertani gyakorlatokon vehetnek részt, hanem különböző intézmények munkájába is betekínhetnek, amelyek valamilyen módon kötődnek a nyelvhez, irodalomhoz és a kultúrához. Sőt, megnyílt egy Olasz- illetve egy Spanyol Nyelv és Irodalom Tanszék is. A bölcsészkar Magyar Nyelv és Irodalom Tanszéke is várja az új hallgatókat, évente 20 állami támogatású hely nyílik. [...] Kocsis Lenke, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék tanársegéde elmondta: „Két évvel ezelőtt indítottunk egy online beszélgetést a tanszéken, amelynek Metszéspont volt a címe, [...] ahol nagyon sok hallgatónk elhelyezkedett, az a média, tehát a vajdasági nyomtatott és audiovizuális sajtó riporterei és szerkesztői...” Forrás: Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#)

A trauma hege – a múlt tanulságai és megküzdési módok bemutatása című nemzetközi projekt

A Vajdasági Magyar Képző-, Kutató- és Kulturális Központ is partnere A trauma hege – a múlt tanulságai és megküzdési módok bemutatása című nemzetközi projektnek, mely az Erasmus+ pályázat keretében, európai uniós támogatással valósul meg. A programban részt vesz még az erdélyi, siménfalvi Ház A Holnapért Egyesület és a budapesti Három Királyfi Három Királylány Alapítvány. A négynapos munka nyitórendezvényére pénteken került sor a VM4K épületében, ahol bemutatkozott mindhárom partner, amelyek képviselői egyebek mellett a pályázat részleteit ismertették. A program célja egy olyan képzéssorozat megvalósítása, amely a fiatalok mentálhigiénés állapotával, illetve annak kutatásával foglalkozik...” Magyarorszo.rs: [teljes cikk >](#)

Szilágyin tartották a Magyar Szórvány Napja vajdasági központi ünnepséget

A program a helyi Turul-szobor koszorúzásával kezdődött, majd alkalmi műsor zajlott Bölcsőnk – megerősített pillérek-örök partunk címmel. A megemlékezés a tavaly márciusban felavatott szilágyi Turul-szobor előtt kezdődött. Kurin István plébános áldása után a résztvevők elhelyezték az emlékezés virágait az első világháború áldozatainak szentelt emlékmű előtt...” Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#)

Fennállásának a 75. évfordulóját ünnepelte a magyarcsernyei Ady Endre Művelődési Egyesület

Fennállásának a 75. évfordulóját ünnepelte a magyarcsernyei Ady Endre Művelődési Egyesület. [...] Az egyesületnek az elmúlt tízévesnyi időszaka volt a legtermékenyebb. Jelenleg négy táncsoportjuk, két citeracsopotjuk, asszonykórusuk és felnőtt zenekaruk van. Az idén pedig első ízben voltak házigazdái a Gyöngyösbokrétára és Durindó népzenei fesztiválnak...” Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#)

ROMÁNIA/ERDÉLY

Beszélgetés: A bukaresti szenátus elfogadta az energiaszámlák forgalmazását a kiskorúak számára tiltó tervezetet

Október végén elfogadta a bukaresti szenátus azt a törvénytervezetet, amely megtiltja az energiaszámlák és származéktermékeinek forgalmazását kiskorúak számára. Bár még a képviselőháznak is rá kell bólintania ahhoz, hogy életbe léphessen, a tervezet már most sok kérdést felvet. Fazakas Ildikó pszichológussal vizsgáltuk meg a fiatalok energiaszámla-fogyasztási szokásait és a tervezett korlátozás lehetséges hatásait. [...] A szakértők általában azt róják fel az energiaszámlákra, hogy túlzott fogyasztásuk főleg a gyerekeknél, kamaszoknál vérnyomásproblémákhoz és akár szívritmuszavarhoz is vezethet, illetve függőséget okozhat. [...] De ki

kell bírni a következő tanórát, meg a következőt is, ki kell bírni a felmérőket, a vizsgákat” – hangsúlyozta a háromszéki szakértő. [...] A legfontosabb üzenet talán az, hogy kerüljék az alkohollal való keverését...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

Helyzetkép: Moldvai magyar oktatás

A bákói Szent Miklós-templomban Măriuț Felix forrófalvi plébános magyar nyelvű szentmiséjével indította szeptemberben a Moldvai Csángómagyarok Szövetsége (MCSMSZ) a huszonnegyedik tanévet a magyar oktatási programban. Jelenleg harmincnégy csángó településen fogadják naponta a gyermekeket délelőtti és délutáni váltásban a pedagógusok, hagyományörzők és zeneoktatók. [...] Ebbe a sokszínűségbe és mégis egységes moldvai magyar oktatásba és az MCSMSZ tevékenységébe pillantottam be Hegyeli Attila, az oktatási program irányítója és Pogár László, a szövetség elnöke segítségével. [...] Az MCSMSZ oktatási programja keretében az iskolai magyar órákra több mint hatszázán járnak, az iskolán kívüli magyar órákon át [...] számuk közel ezernyolcszáz...” Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#)

Új kötettel jelentkezett Borcsa János

A Kriterion Könyvkiadónál megjelent Borcsa János kézdivásárhelyi irodalomkritikus, irodalomtörténész, az MTA külső köztestületi tagjának Az idő kihívásai – Jegyzetek, glosszák, tárcák (2018–2022) című kötete. A könyv zömmel a Székely Hírmondóban a jelzett időszakban megjelent írásokat tartalmazza. [...] Nyilvánvalóvá teszi, hogy fontosak számára a »hajszálgökök«, a felmenői által hordozott erkölcsi értékek, s iránymutatóak bölcsőhelyének, a felső-háromszéki kistérségnek a példaértékű személyiségei, illetve az innen elszármazott s a magyar kultúrát gazdagító tegnapi és mai művészek s tudós értelmiségiek, nemkülönben a magyar irodalom azon alkotói, akik az egyetemesség igényével közelítik sajátos léhelyzetünket...” Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés: Hajdu K. Adrian onkológus

Mindig is úgy gondoltam, hogy az egyik legnemesebb hivatás orvosnak lenni. És egyúttal ez az egyik legfelelősségteljesebb, ezáltal legnehezebb szakma. [...] Brassóban születtem, és ott végeztem el az egyetemet is. Az egyetem IV. évéig nem kerültem közvetlen kapcsolatba az onkológiával. Addig azt gondoltam, hogy ez egy lehangoló, kegyetlen, csak fájdalommal, szenvedéssel járó terület. [...] A gyógyulás, akárcsak a betegségek kialakulása, sokban függ a pszichétől. Az emberi psziché erejének a titkait még mindig nem tudtuk teljesen megfejteni. A hosszan hordott lelki terhek, a meg nem oldott problémák betegségeket okozhatnak. Természetesen az életmód és a genetikai hajlam továbbra is fontosabb tényező...” Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#)

Kolozsvári értelmiségiek portréi Deák Ferenc fotográfus műhelyéből

Az 1960-as és 1970-es évek erdélyi íróit, művészeit, orvosait, színészeit, tudósait ábrázoló több száz portrét tartalmaz Deák Ferenc kolozsvári fotográfus hagyatéka, amelyet a Minerva Archívum tett online elérhetővé. Deák Ferenc 1978-ban emigrált Kolozsvárról az Amerikai Egyesült Államokba. [...] 2017-ben az első 2000 fotója elérhetővé vált a Minerva Archívum honlapján, mostanra pedig befejeződött a teljes hagyatéka, mintegy 14 ezer negatív digitalizálása. [...] Míg Erdélyi Lajos vagy Csomafáy Ferenc filológiai végzettség megszerzése után találtak rá a sajtófotózás mesterségére, Deák Ferenc sosem foglalkozott szövegekkel, a vizualitás irányából érkezett...” Forrás: Transtalex.ro: [teljes cikk >](#)

Beszámoló: December elejéig látogatható a Jovián-kiállítás

Egyszarvú-koponyák, egymásra tornyosuló romok, lángok, háború. Ilyen képi világ tárul elénk, hogyha ellátogatunk a kolozsvári Szépművészeti Múzeumba szemrevételezni Jovián György első Bánffy-palotabéli kiállítását. A jelen gyűjtemény az Omnis rerum memoria (azaz világtörténelem) néven foglalja egybe a megtekinthető műveket. [...] A megnyitót november 15-én, szerdán tartották a kolozsvári Művészeti Múzeum földszinti termében. [...] Lucian Nastasă-Kovács múzeumigazgató, az MTA külső köztestületének tagja jelezte is, hogy szívesen hoznak padokat azok számára, akik igényelnék, [...] A továbbiakban a múzeumigazgató Jovián Györgynek adta át szót...” Forrás: Szabadság.ro: [teljes cikk >](#)

Beszámoló: Hunok és honfoglalók közt Bölönben

A múlt hétvégén Bölönben tartott Ősök Napja rendezvénysorozat olyan gazdag és sokrétű volt.. Az esemény bő két napja alatt megadatott, hogy számos érdekes emberrel találkozzunk, s megkérdezzük, miért tartották fontosnak, hogy részt vegyenek az Ősök Napján, mivel járultak hozzá annak sikeréhez, miként telt és hogyan szórakoztak. [...] Babakumar Khinayat mongóliai kazah. Magyar egyetemre járt, végzettsége szerint néprajzkutató, volt a kazah központi állami múzeum igazgatóhelyettese és tudományos titkára is. Nyelvtudása és magyarországi összeköttetései révén sokszor vett részt közös kutatásokban, expedíciókban és intézmények közötti együttműködésben...” Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#)

Elemzés: Így öröklődik a magyarság

A Statisztikai Hivatal (ŠÚ SR) legfrissebb tanulmánya számos érdekes tényezőre mutatott rá az egy háztartásban élő szlovákiai családok nemzetiségi kérdéseivel kapcsolatban. [...] Közel 122 ezer olyan magyar nemzetiségű személyt tartanak nyilván, aki tisztán magyar házasságban él, ami több mint 61 ezer házasságot tesz ki. A fennmaradó 34 ezer személy közül 32 ezren választottak szlovák párt. [...] Érdekes, hogy nagyobb arányban vannak azok a vegyes házasságok, amelyekben a férfi magyar, a nő pedig szlovák nemzetiségű. [...] A népszámlálási adatokból kiindulva Szlovákiában összesen 13 056 olyan 0 és 14 év közötti gyermek él egy háztartásban a szüleivel, aki szlovák–magyar vegyes házasságból került ki. Közülük azonban csak alig 23 százalék magyar nemzetiségű. [...] Nagy Roland vállalkozott arra, hogy a legilletékesebbet, Óvári Krisztiánt, a tanulmány egyik szerzőjét, aki egyben a hivatal népszámlálási részlegének elemzője felkeresve, faggassa meg őt a felvidéki magyar jelen és a jövő szempontjából...”
Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk > teljes cikk 2 >](#)

A Petőfi-emlékév záró konferenciája Rimaszombatban

A Szövetség a Közös Célokért társulás szervezésében „Gömör olyan, mint Magyarország kicsiben” címmel, a Petőfi-emlékévhez kapcsolódó diákutaztatási és programszervezési feladatait összefoglaló projekt záróeseményére került sor. A Nemzeti Kulturális Alap támogatásával megvalósuló konferencia 2023. november 16-án Rimaszombatban a Csillagház konferenciaközpontban valósult meg. A konferencia előadásaiban szerepet kaptak a Petőfi-programkatalogusban szereplő múzeumok közül három felvidéki, melyek csatlakoztak a programhoz. Valamint meghívást kaptak azoknak az iskoláknak a vezetői, képviselői, akik a diákutaztatási programban vettek részt” – vezette fel a konferencia programját Hideghéthy Andrea, a Szövetség a Közös Célokért ügyvezető igazgatója, a konferencia résztvevő moderátora. [...] A Felvidék képviseletében először Kerényi Éva, a Gömör-Kishonti Múzeum igazgatónöje, az MTA külső köztestületének tagja mutatta be az intézmény Petőfi-tárlatát...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Emlékkötettel hajtottunk fejet Duray Miklós szellemi hagyatéka előtt

A Szövetség a Közös Célokért (SZAKC) közgyűlésének résztvevői emlékkötettel is fejet hajtottak a felvidéki magyarság – tavaly december 30-án elhunyt kiválósága – Duray Miklós szellemi öröksége előtt. Az emlékkötet kiinduló alapja a Felvidéki Magyarok elektronikus folyóiratunk tavaly januárban megjelent 100 oldalas száma, amely teljes egészében Duray Miklósról szól...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Szabadegyetemet és tisztújító közgyűlést tartott a Femine Fortis – Erős Nők Polgári Társulás Búcon

A közélet nem csupán a politikai vezetés és döntéshozatal, hanem az élet társadalmi területei, azaz kultúra, szociális ügyek és sorolhatnám. Ennek jegyében tartott szabadegyetemet és tisztújító közgyűlést a Femine Fortis – Erős Nők Polgári Társulás Búcon november 17-én és 18-án. [...] A beszámoló után a tagok megválasztották az új elnökséget, melyben az elnöki tisztséget továbbra is Neszméri Tünde tölti be. [...] A közgyűlés után előadásokat hallgattak a résztvevők. Az első előadást Bauer Edit tartotta, ebben szó esett az esélyegyenlőségről, hogy még mindig nagyon magas a bérszakadék a nők és a férfiak között. [...] Az oktatási reformról sok szó esett, erről Kiss Beáta és Szomolai Andrea adtak elő, mely után élénk beszélgetés...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

A Szomszédaink, a magyarok alkotóival arról is beszélgettünk, vajon mi is maroknyi közösségként végezzük-e

A Szomszédaink, a magyarok című, ötrészesé bővült dokumentumfilm-sorozat első négy része azt vizsgálta, hogy Szlovákiában, Romániában, Szerbiában és Ukrajnában hogyan vélekednek a többségi nemzet tagjai az ott élő magyarokról: hogy látják a közös történelmet, milyen sztereotípiák élnek a közgondolkodásban, és melyek a legkényesebb pontok, ahol a leginkább eltérnek a vélemények magyarok és nem magyarok között. Most, hogy körbejárták a Kárpát-medencét, felkerestük az alkotókat, Galán Angéla szerkesztő-riportert és Zámbozszi Ákos rendezőt, hogy meséljenek a tapasztalataikról, [...] Mégis kiemelkedően erős itt Szlovákiában az asszimilációs hajlandóság, ahogy az elhangzik az első részben. [...] A Vajdaságról szóló rész is csaknem tíz éve készült, akkor a legégetőbb témák egyike a gyakori magyar verés volt. [...] Az utolsó, az ausztriai, horvátországi és szlovéniai magyarsággal foglalkozó részben kis, skanzenszerű közösségeket láthatunk, ahol már csak a nagymama beszéli a magyart...”
Forrás: Napunk.sk: [teljes cikk >](#)

Niederhauser Emil születésének 100. évfordulóján Szarka Lászlóval beszélgettünk

Niederhauser Emil egyike volt azon történészeknek, akik a lehető legkomolyabban vették a kelet-európai népek történeti párhuzamait és eltéréseit. Pontosan 100 éve, 1923. november 16-án született Pozsonyban. A centenárium kapcsán Szarka Lászlóval,

a Selye János Egyetem oktatójával és a Rubicon Intézet főmunkatársával beszélgettünk a 2010-ben elhunyt Széchenyi-díjas magyar történész, művelődéstörténész, egyetemi tanár szakmai súlyáról. [...] Niederhauser Emil soknyelvűségére – tizenhat nyelven, köztük kilenc szláv nyelven írt és beszélt –, főleg kiváló latitudására sokszor és sokan hagyatkoztunk. [...] Nem igazán szerette a különböző rangokat és tisztségeket [...] talán nem véletlen, hogy az 1970–1980-as években mégis szívesen vállalkozott arra, hogy a magyar–csehszlovák történezbizottság munkáját társelnökként megpróbálja értelmes és szakszerű viták irányába terelni. [...] Tény, hogy az erdélyiekhez hasonlóan a felföldi származású történétírók is fontos szerepet játszottak a 20. századi magyar történetírásban...” Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#)

Újra nagy sikerrel indult a mentorprogram a Duna utcán

„Nincs csodálatosabb, mint mások segítése” – ezzel a mottóval indítottuk el októberben a 2023/24-es tanév Mentorprogramját a pozsonyi Duna utcai gimnáziumban. Fő célja, hogy a mentorok-pártfogók ebben a tanévben is segítséget nyújtsanak diáktársaiknak a beilleszkedésben, a tanulásban...” Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#)

A. Nagy László is az Anton Srholec Szabadság-díj kitüntetettjei között

Az Anton Srholec Szabadság-díj egyik idei kitüntetettje lett A. Nagy László egykori politikus és polgári aktivista. Nagyszombat megye gálaest keretében csütörtök este már az ötödik alkalommal osztotta ki az Anton Srholec Szabadság-díjakat a nagyszombati Ján Palárik Színházban. A méltatás szerint A. Nagy László a kommunista rendszer idején tagja volt annak a dunaszerdahelyi értelmiségiekből és írókból álló csoportnak, amely 1978-ben megalapította a Csehszlovákiai Magyar Kisebbség Jogvédő Bizottságát...” Forrás: Napunk.sk: [teljes cikk >](#)

UKRAJNA/KÁRPÁTALJA

A felsőoktatási intézmények számának csökkentését és reformját tervezik Ukrajnában

Ukrajna Oktatási, Kulturális, Sport- és Tudományos Minisztériuma a felsőoktatási intézmények számának csökkentését tervezi az állam demográfiai helyzetében végbement drasztikus változások miatt – számolt be az Osvita.ua oktatási szakportál. Mihajlo Vinnickij oktatási és tudományos miniszterhelyettes szerint, ma Ukrajnában problémák vannak a felsőoktatási intézmények számával. [...] Mint fogalmazott 15 évvel ezelőtt az egy felsőoktatási intézményre jutó hallgatói létszám átlagosan 6,5 ezer volt, ma 3,5 ezer. [...] A miniszter ugyanakkor a korrupciót nevezte az egész ukrán oktatási rendszer legnagyobb problémájának. „Ma az állampolgár diplomáért jön a felsőoktatási intézménybe. Nem tudásért. [...] Ezúttal a hangsúly a rendszer „szovjetizmusoktól” való megszabadítására és az európai normákhoz való közelítésére kerül. [...] Az ukrán parlamentben nemrég bejegyeztek egy törvénytervezetet, amely az alap- és mesterképzésre jelentkezők esti és levelező tagozatra történő felvételének megszüntetését javasolja...” Forrás: Karpatin.ua: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#) [teljes cikk 3 >](#) [teljes cikk 4 >](#)

A málenkij robot áldozataira emlékeztek Szolyván, Ungváron és Munkácson

A hagyományoknak megfelelően Szolyván, az egykori fogolytábor területén, a több mint 30 ezer elhurcolt szenvedésének egyik fontos helyszínén, amely a köztudatban a kárpátaljai magyar Golgota néven vált ismertté, idén is összegyűltek a helyi érdekvédelmi és civil szervezetek képviselői, hogy fejet hajtsanak a halálba gyötört elődök emléke előtt. [...] A Pro Cultura Subcarpathica civil szervezet, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, a Beregszászi Polgármesteri Hivatal és a történelmi egyházak a hagyományokhoz hűen idén is közösen emlékeztek meg a málenkij robot áldozatairól Beregszászban. [...] A beregszászi járási Jánosiban is megemlékeztek a málenkij robot áldozatairól a sztálini légerekbe elhurcoltak emlékművénél. [...] A Beregszászi járási Guton a vasárnapi Istentiszteletet követően a református templomban emlékeztek meg a málenkij robotra elhurcoltakról...” Forrás: Kiszó.net: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#) [teljes cikk 3 >](#)

Videó: Nemzetközi tudományos emlékkonferencia Beregszászban

A Szolyvai Emlékparkbizottság, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet és az Ungvári Nemzeti Egyetem Ukrán–Magyar Oktatási-Tudományos Intézet (UNE UMOTI) Magyar Történelem és Európai Integrációs Tanszéke szervezésében tartottak GULÁG-GUPVI nemzetközi tudományos emlékkonferenciát kutatás, tényfeltárás, emlékezetpolitika címmel. [...] Kárpátalja esetében számos történész, valamint a Rákóczi-főiskola és az UNE magyar kara vállalta fel, hogy a több mint 30 ezer ember nevét azonosítja, ami bizony nagy munka volt, s ebbe a komoly munkába bekapcsolódtak az erdélyiek, a felvidékiek, az anyaországiak, természetesen mindannyian a maguk területén. [...] Számításaink szerint 1 millió 200 ezer emberre tehető azoknak a száma, akik 1944-1960 között rabságban voltak a Szovjetunió különböző légereiben – magyarázta Dupka György, az MTA külső köztestületének tagja...” Forrás: Kiszó.net: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Emlékkonferencia: 100 éves a Kárpátaljai Református Egyház

A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola és a Kárpátaljai Református Egyházkerület (KRE) a Narancsik Imre Kutatói Műhely közreműködésével 100 éves a Kárpátaljai Református Egyház címmel szervezett emlékkonferenciát Beregszászban. A főiskola Esztergom termében megrendezett alkalmon lelkészek, intézményvezetők, zsinati tagokat egyaránt részt vettek. Úgy gondolom, a tudomány szolgálója az Úrnak, a történelemtudomány pedig mindinkább az, hiszen a múltat próbálja feltárni – mondta ünnepi köszöntőjében Szamborovszkyné Nagy Ibolya egyháztörténész, az MTA külső köztestületének tagja, a Rákóczi-főiskola könyvtárának igazgatója, a Narancsik Imre Kutatóműhely alapító elnöke. [...] Fodor Gyula, a főiskola rektor helyettese – szintén MTA külső köztestületének tagja – elmondta, a konferencia témája fontos a kárpátaljai magyar lét, a kárpátaljai magyar közösség élete, identitás-megőrzése szempontjából...” Forrás: Kiszo.net: [teljes cikk > teljes cikk 2 >](#)

Videó: Az Emberi Méltóságért díjban részesült Orosz Ildikó

Az Emberi méltóságért kitüntetéssel ismerte el Orosz Ildikó, az MTA külső köztestületi tagjának munkásságát az Emberi Méltóság Tanácsa. A budapesti ünnepségen a beregszászi főiskola, és a pedagógusszövetség elnöke hangsúlyozta: a kárpátaljai magyarok a legnehezebb helyzetben lévő nemzetrészt, az elismerés a helyi magyar közösség erőfeszítéseinek szól. Lomnici Zoltán, az Emberi Méltóság Tanácsának elnöke hangsúlyozta: Orosz Ildikó az elmúlt évtizedekben mindent megtett a kárpátaljai magyarok szülőföldön való megmaradásáért, megerősödéséért és fejlődéséért...” Forrás: Tv21ungvar.tv: [teljes cikk >](#)